

โครงการ แก้ไขปัญหาหนี้สินครู

การลงพื้นที่ติดตามหน่วยงาน/สถานศึกษา ในสังกัดทุกสังกัดของกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีกรอบประเด็น 4 ด้าน ดังนี้

1. การรับรู้และเข้าใจ 3 ประเด็น
2. การนำไปปฏิบัติ 5 ประเด็น
3. ปัญหา/อุปสรรคจากการดำเนินงาน
4. ข้อเสนอแนะการปรับปรุงนโยบาย

1. มีคณะกรรมการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาจังหวัด และกรุงเทพมหานคร

มีคณะกรรมการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 2 คณะ ที่แต่งตั้งโดย ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. คำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่ 289/2565 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี สั้ ณ วันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2565

2. คำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ 338/2565 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (สถานีแก้หนี้ครู) สั้ ณ วันที่ 2 มีนาคม 2565

2. มีการชี้แจงความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาหนี้สินครู

ได้มีการรับฟังการประชุมทางไกลเมื่อวันที่ 9 มีนาคม 2565 โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ นางสาวตรีนุช เทียนทอง เป็นประธานการประชุม ในส่วนของจังหวัดปราจีนบุรีมีรองผู้ว่าราชการจังหวัดปราจีนบุรี และคณะกรรมการหลายฝ่ายเข้าร่วมรับฟังการประชุมด้วย ซึ่งการประชุมดังกล่าวได้มีการชี้แจงวัตถุประสงค์ เป้าหมาย แนวทางการแก้ไขปัญหา

3. มีข้อมูลครูที่ลงทะเบียนผ่านระบบเข้าร่วมมาตรการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูฯ “สร้างโอกาสใหม่ให้ครูไทย”

มีข้อมูลการลงทะเบียนของจังหวัดปราจีนบุรี รวมทั้งสิ้น 276 ราย แยกรายละเอียดได้ดังนี้

- ประเภทบุคลากร เป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 112 คน ข้าราชการบำนาญ 108 คน ครูโรงเรียนเอกชน 29 คน ครูอัตราจ้าง 2 คน พนักงานราชการ 23 คน และอื่นๆ จำนวน 2 คน

- รายละเอียดหนี้สิน เป็นหนี้สหกรณ์ออมทรัพย์ครู จำนวน 267 ราย รวมมูลค่า 2,391,409,332 บาท เป็นหนี้ธนาคารออมสิน จำนวน 192 ราย รวมมูลค่า 84,094,394 บาท เป็นหนี้ธนาคารกรุงไทย จำนวน 93 ราย รวมมูลค่า 19,490,638 บาท เป็นหนี้ธนาคารอาคารสงเคราะห์ จำนวน 28 ราย รวมมูลค่า 2,620,584 บาท เป็นหนี้ สกสศ. จำนวน 35 คน รวมมูลค่า 10,982,639 บาท และเป็นหนี้อื่นๆ จำนวน 90 คน รวมมูลค่า 15,904,519 บาท รวมมูลค่าหนี้ทั้งสิ้น 2,524,502,106 บาท (สองพันห้าร้อยยี่สิบสี่ล้านห้าแสนสองพันหนึ่งร้อยหกบาทถ้วน)

4. มีคณะกรรมการ และการจัดตั้ง “สถานีแก้ไขปัญหานี้สนครุในองค์กร”

4.1 ระดับจังหวัด

-คำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่ 289/2565 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหานี้สนครุและบุคลากรทางการศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี สังกัด ณ วันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2565

4.2 ระดับเขตพื้นที่/หน่วยงานทางการศึกษา

คำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ 338/2565 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหานี้สนครุและบุคลากรทางการศึกษาระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (สถานีแก้หนี้ครู) สังกัด ณ วันที่ 2 มีนาคม 2565

5. มีแผนแนวทางการแก้ไขปัญหานี้สนครุ

มีแนวทางแก้ไขปัญหานี้สนครุและบุคลากรทางการศึกษาดังนี้

1. ลดดอกเบี้ยเงินกู้โดยใช้สหกรณ์ออมทรัพย์ครูเป็นฐาน
2. ควบคุมการอนุมัติกู้ยืมเงินของครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยอนุมัติให้กู้ยืมได้ไม่เกิน 70% ของเงินเดือน โดยต้องมีเงินคงเหลือเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายไม่น้อยกว่า 30%
3. ให้คณะกรรมการแก้ไขปัญหานี้สนครุและบุคลากรทางการศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษาไปดำเนินการแก้ไขปัญหานี้สนครุและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัด หากมีข้อขัดข้องให้นำเสนอคณะกรรมการแก้ไขปัญหานี้สนครุระดับจังหวัดที่มีรองผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน
4. ให้ความรู้ด้านการเงินแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้สามารถวางแผนการใช้จ่ายเงินได้อย่างมีระบบและเหมาะสม

6. มีการประชุมกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหานี้สนครุและบุคลากรทางการศึกษา

เมื่อคราวประชุมเมื่อวันที่ 9 มีนาคม 2565 ที่มีการประชุมทางไกลโดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ นางสาวตรีนุช เทียนทอง เป็นประธาน เมื่อสิ้นสุดการประชุมแล้วรองผู้ว่าราชการจังหวัดปราจีนบุรีที่เข้าร่วมประชุมด้วย ได้มีการพูดคุยกับคณะกรรมการที่เข้าร่วมประชุมถึงแนวทางการแก้ไขปัญหานี้สนครุ

7. เชิญผู้ลงทะเบียนแก้ไขปัญหานี้สนครุเข้าสู่กระบวนการแก้ไขปัญหานี้สนครุ และการประสานงานช่วยเหลือครูเพื่อการแก้ไขปัญหานี้สนครุ

ในส่วนนี้ยังมีได้ดำเนินการโดยตรงกับผู้ลงทะเบียน เนื่องจากข้อมูลที่ได้จากการลงทะเบียนในระบบยังมีความคลาดเคลื่อนอยู่ ซึ่งได้ประสานงานกับส่วนกลางเพื่อขอปรับปรุงข้อมูลการลงทะเบียนให้ถูกต้องครบถ้วนแล้ว

8. มีการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหานี้สนครุร่วมกับสหกรณ์ออมทรัพย์ครูและสถาบันการเงินในพื้นที่ เพื่อลดอัตราดอกเบี้ย

1. ได้มีการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหานี้สนครุเมื่อคราวประชุมวันที่ 9 มีนาคม 2565 และต่อมาสหกรณ์ออมทรัพย์ครูปราจีนบุรี ได้มีการปรับลดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากและเงินกู้ลง โดยปรับลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลง 25 สตางค์ ทำให้ปัจจุบันอัตราเงินกู้ของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูปราจีนบุรีอยู่ที่ร้อยละ 5.50

2. ขั้นตอนต่อไปจะมีการเจรจาขอปรับโครงสร้างหนี้ให้แก่ผู้ที่ได้รับผลกระทบรุนแรง เพื่อให้สามารถชำระหนี้ได้และมีเงินคงเหลือพอแก่การดำรงชีวิต

3. ขอให้มีการไกล่เกลี่ยปัญหาหนี้สินที่มีการฟ้องร้องดำเนินคดีทั้งกรณีผู้กู้และผู้ค้าประกัน

9. ปัญหา/อุปสรรค/ข้อจำกัดในการดำเนินการตามนโยบาย

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีภาระหนี้สินมาก โดยมีภาระหนี้สินมากกว่า 1 รายการ เช่น กู้เงินจากสหกรณ์ออมทรัพย์ครูแล้ว ยังมีกรไปขอกู้จากธนาคารออมสินอีก หรือมีการไปขอกู้ที่นอกระบบทำให้เกิดภาวะหนี้สินล้นพ้นตัว ไม่มีเงินคงเหลือพอดำรงชีพ ประกอบกับการดำเนินการตามนโยบายในเรื่องการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา ต้องขอความร่วมมือจากหลายภาคส่วนที่เป็นเจ้าหนี้ ซึ่งไม่อาจดำเนินการได้ทันที เนื่องจากเจ้าหนี้แต่ละรายจะมีระเบียบ ข้อบังคับหรือข้อปฏิบัติกำหนดไว้ การจะดำเนินการอะไรต่อไปที่ต้นสังกัดก่อนจึงจะดำเนินการได้ ซึ่งจะก่อให้เกิดความล่าช้าไม่ทันต่อเหตุการณ์

10. ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงนโยบาย

นโยบายดังกล่าวเป็นนโยบายที่ดี เมื่อมีนโยบายออกมาแล้วจะก่อให้เกิดขวัญและกำลังใจแก่ผู้ที่เป็นหนี้ที่อยู่ในภาวะที่เรียกว่ามีหนี้สินล้นพ้นตัว แต่การจะดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายตามนโยบายนั้นว่าเป็นเรื่องที่ยาก เนื่องจากการดำเนินการดังกล่าวจะต้องขอความร่วมมือจากเจ้าหนี้ และเมื่อขึ้นชื่อว่าเจ้าหนี้แล้วย่อมไม่ยอมเสียผลประโยชน์ของตัวเองไป ดังนั้น วิธีที่ดีที่สุดคือทำอย่างไรจะไม่ให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นหนี้หรือเป็นหนี้ได้แต่ไม่มากจนเกินตัว โดยอาจจะมีการกำหนดไว้ในระเบียบหลักเกณฑ์ของการเป็นครูและบุคลากรทางการศึกษาว่า ห้ามครูและบุคลากรทางการศึกษามีหนี้เงินเกินร้อยละ 60 ของเงินเดือน หากมีหนี้สินเกินกว่าที่กำหนดจะถือว่าขาดคุณสมบัติของการเป็นครูและบุคลากรทางการศึกษา เหมือนเช่นกรณีถ้าข้าราชการถูกฟ้องล้มละลายจะขาดคุณสมบัติในการรับราชการ หากกำหนดได้เช่นนี้ก็จะเป็นการป้องปรามมิให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาสร้างหนี้สินจนเกินตัว จนส่งผลกระทบต่อการทำงานในหน้าที่ จนต้องกำหนดนโยบายมาเพื่อแก้ไขปัญหาให้ จนถูกมองว่าไม่เป็นธรรมต่อข้าราชการอื่น
